

НА ЧАСІ

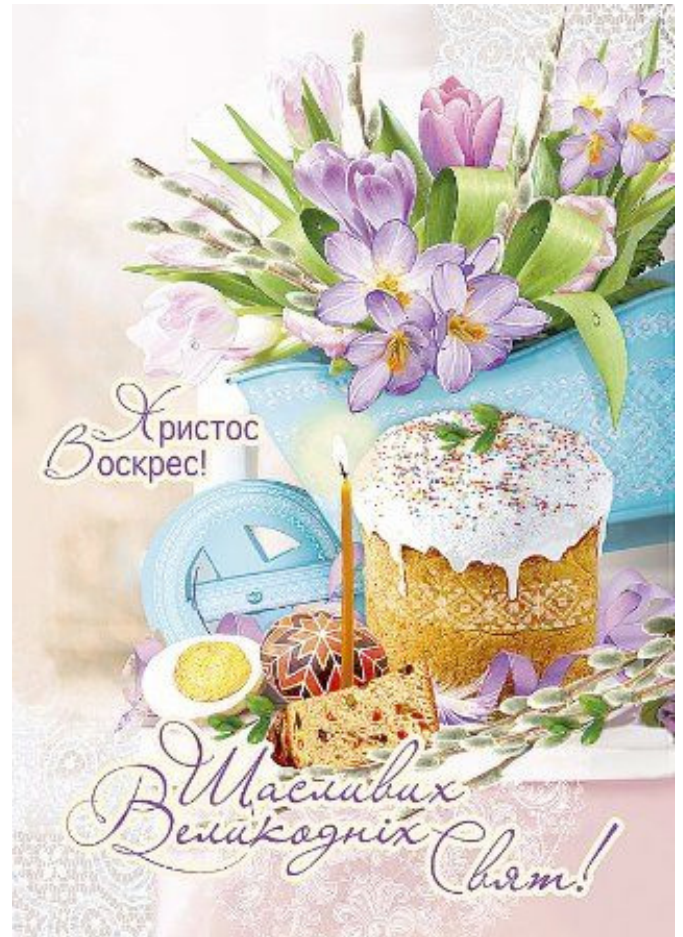
Шановні викладачі, співробітники та студенти. Дорогі друзі!

Сердечно вітаю Вас із Великодніми Святими! Мудо Христового Воскресіння об'єднує всіх нас вірою у перемогу світла над темрявою, добра над злом, життя над смертю. Сьогодні ми відкриваємо Богові свої душі, просимо наповнити їх духовною силою та надією, дякуємо Господу за те, що у дні складних випробувань, які постали перед нашою країною, всім світом, ми відчуваємо його захист і підтримку.

Зичу всім Вам душевної чистоти та гармонії, миру та спокою в оселях. Нехай Мудо Воскресіння Христового надихає нас на добрі та праведні справи. Нехай Боже благословення буде запорукою миру на нашій землі, духовного відродження нашої держави. Нехай Господь дарує всім нам любов, радість, злагоду на довгі літа, щирість і відкритість у взаєминах! Бажаю Вам Здоров'я, добробуту й успіхів у всіх починаннях!

Христос Воскресе!

З повагою, ректор, Олександр Салойленко

РЕКТОРУ – 50!

Шановний Олександр Тригоровичу!

Прийміть найтепліші вітання з нагоди ювілею.

Ваш професіоналізм та наполеглива праця зробила вагомий внесок у розвиток освіти. Ваш трудовий шлях є справжнім прикладом для наслідування, а відданість роботі в поєднанні з життєвою мудрістю та особистими якостями забезпечили Вам повагу колег та студентів.

Нехай життя завжди дарує Вам вірних друзів та надійних партнерів. Бажаємо, щоб поруч з Вами завжди йшли віра і надія, оптимізм і впевненість.

Хай наступні роки та майбутні дороги ряснуть добрими справами, а кожен новий день дарує приємні враження та задоволення від роботи!

Миру й злагоди Вам, Вашим рідним та близьким!

З повагою, колектив
Ніжинського державного університету
імені Миколи Гоголя

Дистанційне навчання в умовах карантину: ХТО НАМ ЗАВАЖАЄ - ТОЙ НАМ ДОПОМОЖЕ?

Мета навчання-навчити давати собі раду без вчителя

(американський письменник,
філософ Е. Хаббард)

Дистанційна форма навчання стає дедалі популярнішою у сучасному світі. Враховуючи зростаючі потреби якісної освіти в регіонах, дистанційне навчання швидко розвивається і займає важливе місце у сфері освітньої діяльності в Україні. Значною мірою це пояснюється тим, що, з одного боку, люди дедалі більше почали поєднувати навчання з роботою і тому їм потрібен гнучкий графік освітнього процесу, з іншого - змінюється сама природа знань, які стали "старіти" кожні 3-5 років, а технологічні знання кожні 2-3 роки, і якщо не змінювати освітніх технологій, то якість підготовки фахівців дедалі більше почне відставати від рівня необхідного на ринку праці.

Фундаментом організації дистанційного навчання у нашому університеті є платформа віртуального навчального середовища "УНІКОМ", створена свого часу на фізико-математичному факультеті за ініціативою кафедри прикладної математики, а також прийняті у попередні роки документи, що визначають стратегію, етапи розвитку дистанційної освіти у нашому вищі (Концепція розвитку дистанційної освіти на 2017-2022 роки; Концепція розвитку електронного освітнього середовища "Віртуальний університет" на 2019-2022 роки) та регламентують освітній процес, що здійснюється на основі технологій дистанційного навчання (Положення про дистанційне навчання, Положення про умови і порядок надання освітніх послуг студентам очної форми навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання).

Організація освітнього процесу за дистанційною формою в університеті йшла планово та поетапно, але час вніс свої корективи. 12 березня 2020 р. усі заклади освіти в Україні вийшли на карантин через загрозу поширення коронавірусу, і навчання на основі дистанційних технологій з допоміжною формою фактично перетворилось у основну.

Як же відбувається освітній процес у сучасних умовах?

З метою реалізації дис-

танційного навчання під час карантину викладачі університету в переважній більшості використовують засоби та можливості, які пропонує платформа управління курсами Moodle, на базі якої створене університетське віртуальне навчальне середовище УНІКОМ. На факультетах та у інститутах відповідно до "Концепції розвитку дистанційної освіти у Ніжинському державному університеті на 2017-2022 роки" у попередні роки для більшості дисциплін, викладання яких забезпечується у даному семестрі, було створено та апробовано відповідні дистанційні навчальні курси. На платформі УНІКОМ студенти мають можливість у межах навчального дистанційного курсу ознайомитися із навчальною і робочою програмами, методичними матеріалами, інструкціями до виконання самостійних робіт, підручниками, посібниками, текстами лекцій, зразками виконаних завдань, посиланнями на інтернет-джерела (література, відео, довідкові матеріали), вимогами до оцінювання навчальних досягнень студентів та іншими навчальними матеріалами.

Крім отримання теоретичної інформації студенти у цьому віртуальному навчальному середовищі також можуть виконувати практичні завдання та отримувати у відповідь на свої дії відгук/оцінку викладача. Найпоширенішими видами роботи є: «Вікі», «Глосарій» (що заповнюється студентом), «Заняття», «Семинар». З метою перевірки засвоєння матеріалу використовуються інструменти «Завдання» та «Тест», а також онлайн-сервіс для миттєвих тестів Classtime. Швидке спілкування з академгрупою реалізується, як правило, за допомогою таких дистанційних інструментів УНІКОМУ як «Форум», «Чат» та e-mail-переписок, Viber-переписок та телефонних дзвінків.

Для забезпечення безпосереднього спілкування зі студентами застосовується система сповіщень у Moodle, а також різні безкоштовні зовнішні засоби аудіо- та відеозв'язку. Посилання на створені викладачем конференції можуть поширюватися через Moodle або будь-яким доступним способом (через соціальні

мережі, месенджери, електронну пошту, смс-повідомлення тощо). Для відеочатів та відеоконференцій викладачі університету найчастіше використовують Zoom, який забезпечує якісний відеозв'язок і дозволяє безкоштовно проводити конференції тривалістю до 40 хвилин до 100 учасників;

додаток для відеоконференцій Google Hangouts, який не має обмежень на час спілкування, але дозволяє одночасно спілкуватись лише 10 учасникам (необхідно мати gmail-скриньку); додаток для відеоконференцій Cisco WebEx, до якого університет на час карантину має безкоштовний доступ і у якому тривалість конференцій не обмежена, а максимальне число учасників 100 (викладачу необхідно мати корпоративну електронну адресу). Також деякі викладачі користуються і традиційними засобами інтернет-зв'язку: Skype, Facebook, Messenger, Telegram, Viber, YouTube, Google-класощо.

Разом з тим, на факультетах та в інститутах використовуються і специфічні технології дистанційного навчання. Цікавим досвідом на факультеті психології та соціальної роботи є проведення засідань окремих кафедр у режимі онлайн та організація віртуальних екскурсій в реальному часі у різних типах закладів (відділ у справах дітей, Територіальний центр, Ніжинський ДРАЦ, Ніжинський будинок-інтернат, Ніжинський Молодіжний центр та ін).

В інституті мистецтв імені Олександра Ростовського для проведення індивідуальних занять з фахових дисциплін викладачі активно використовують крім традиційного інструментарію додаток "Піаніно-онлайн", а на історико-юридичному факультеті за допомогою YouTube для студентів IV курсу історичних спеціальностей було проведено заняття викладачем Педагогічного університету в Кракові Матеушем Каміонкою.

Ефективні напрацювання у застосуванні різноманітних дистанційних технологій навчання є на факультеті природничо-географічних і точних наук. Зокрема, викладачі кафедри математики, фізики та економіки активно використовують можливості такого ресурсу як Team Link (одного з найсучасніших у світі інструментів для проведення відео- та веб-конференцій без обмеження часу та до 300 учасників) у поєднанні з інтерактивною дошкою Live Board, які легко встановлюються як на Windows, так і Android. Для виконання різноманітних геометричних побудов, креслень студентам факультету запропоновано використання платформи GeoGebra (це програма динамічної математики для всіх рівнів освіти, яка об'єднує геометрію, алгебру, таблиці, графіки, статистику та обчислення в одному простому у використанні пакеті).

Викладачі кафедри географії, туризму та спорту застосовують у навчальному процесі ресурси мережі Інтернет, зокрема google-карт (Основи туризму), сайтів погоди, Гідрометцентру (Синоптична метеорологія), сайтів Міністерства енергетики та захисту довкілля України, офіційного веб-порталу ВР України (Заповідна справа), електронних підручників та атласів.

Карантин став часом, коли дистанційні технології використовуються не лише для навчання студентів. Зокрема, більшість викладачів факультету іноземних мов зараз стали учасниками методичних семінарів, вебінарів, тренінгів, які проводять Британська Рада, Німецький культурний центр «Гете-Інститут», Французький культурний центр, зарубіжні видавництва навчальної літератури: Лонгман, Оксфорд Юніверсіті Прес, Кембрідж Юніверсіті Прес та інші. І викладачі, і студенти факультету проходять курси на Coursera та Future Learn, що не лише сприяє іншомовному спілку-

ванню та набуттю нових знань, а й дозволяє проаналізувати підходи до організації дистанційного навчання в цілому: структура курсу, взаємодія модератора і слухачів, форми і методи інформування, тренування, контролю, мотивація до навчання тощо.

Викладачі нашого університету активно застосовують дистанційні технології і для міжнародних наукових досліджень. Зокрема, наприкінці березня – на початку квітня 2020 р. доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Юлія Кузьменко та магістр політології Інституту політології Педагогічного університету імені Комісії національної освіти в Кракові Матеуш Каміонка провели масштабне соціологічне інтернет-опитування «Українське студентство в умовах епідемії коронавірусу». Анкетування охопило понад 3000 респондентів з різних регіонів України. Для збору матеріалів був використаний метод інтернет-опитування, завдяки якому вдалося провести долучити велику кількість студентів. Це так зване «CAWI дослідження» (Computer Assisted Web Interviewing) – техніка анкетування з використанням мережі Інтернет, яка передбачає, що респондент заповнює електронну анкету без допомоги інтерв'юера.

Потужним інформаційним ресурсом для дистанційного навчання є веб-сайт бібліотеки, що акумулює доступ до електронних ресурсів книгозбірні, знайомить з науково-бібліографічними та науково-просвітницькими публікаціями співробітників, дає можливість доступу до електронних онлайн-ресурсів, як тестового, так і вільного доступу, знайомить з електронними базами даних власної генерації. Створення сайту дозволило бібліотеці розширити перелік корисних послуг для користувачів. Тепер, увійшовши на сайт бібліотеки зі свого домашнього або робочого комп'ютера, можна в онлайн-режимі працювати з Базами Даних Інституційного репозитарію, Електронного Каталогу та Рідкісної Книги, скористатися послугами Міжбібліотечного Абонементу, Електронної Доставки Документів, Віртуальної Довідки, визначення УДК та оперативно отримати потрібну вам бібліографічну інформацію. Для зареєстрованих користувачів надається безкоштовний доступ до наукометричних баз даних «Web of Science» та «Scopus», які наш університет отримав на конкурсних умовах від Міністерства освіти і науки України; баз даних Електронної Бібліотеки навчально-методичної літератури, у якій представлено повнотекстові версії видань нашого університету, а також електронних архівів «Ніжинська вища школа на сторінках ЗМІ» та «Краєзнавчих періодичних видань».

Втім, не все так добре, як може здатися на перший погляд. Проведене за участю наших викладачів всеукраїнське соціологічне інтернет-опитування «Українське студентство в умовах епідемії коронавірусу» показало, що на питання "Чи готова українська система освіти до дистанційного навчання?" більшість опитаних студентів – 63,1%, відповіла, що університети не готові до дистанційного навчання й лише 31,8% респондентів позитивно оцінюють рівень підготовки засобами дистанційної освіти.

Вибіркове опитування викладачів та студентів нашого університету засвідчило, що у процесі надання освітніх послуг з використанням дистанційних технологій є низка проблем:

- Недостатній досвід та практичні навички роботи із сучасними технологіями дистанційного навчання як у

викладачів, так і у студентів; значна витрата часу викладачів при підготовці курсів та проведенні занять (особливо якщо дистанційний курс розробляється вперше і необхідно провести кілька занять на тиждень).

- Перевантаження через карантин мережі Інтернет, зниження її пропускної спроможності, що суттєво ускладнює дистанційне спілкування.
- Не всі студенти за своїм місцем проживання (особливо сільської місцевості) мають відповідну апаратуру і якісний доступ до Інтернету для використання можливостей дистанційного навчання.
- Частина студентів не вирізняється дисциплінованістю, належною мотивацією та відповідальністю, і тому не завжди вчасно виходить на зв'язок.
- Потребує удосконалення університетське віртуальне навчальне середовище УНІКОМ шляхом більш чіткої структурованості, уніфікації назв розділів та підрозділів, визначення чітких алгоритмів розміщення навчальних дисциплін, розробки інструкцій для користувачів та ін.).
- Необхідно посилити нормативний (розробка Положень про норми часу при дистанційній формі навчання, про створення, оновлення, використання, захист і зберігання веб-ресурсів та ін.) та методичний супровід дистанційного навчання.

- Ускладнення навчання на програмах практичного спрямування. Неможливість у дистанційній формі повноцінно формувати практичні навички і вміння у студентів, які вони отримують у процесі проведення лабораторних занять, експериментальних дослідів (лише частково це може вирішуватися за рахунок використання віртуальних лабораторій).

Отже, карантин суттєво вплинув на навчальний процес в університеті змінивши традиційну, усталену очну модель навчання на дистанційну. Завдяки тому, що у попередні роки у сфері дистанційного навчання ми підготували нормативну базу, призначили відповідальних у структурних підрозділах, провели навчання, здійснили певну апробацію дистанційних курсів. Нам вдалося забезпечити безперервність навчального процесу, хоча і не без окремих проблем, але вирішення більшості з них для нас цілком посильне.

І як кажуть хіміки, що ж у сухому залишку, тобто який висновок? Карантин, з одного боку, – став серйозним випробуванням для системи дистанційного навчання, з іншого – потужним каталізатором його розвитку в університеті. Справді інколи так буває: хто нам заважає – той нам допоможе.

Хай щастить! Будьте здорові!

О. Бойко, перший проректор, професор

ФАКУЛЬТЕТИ ІНФОРМУЮТЬ

ПРОДОВЖУЄМО ТРАДИЦІЇ Ф.С. АРВАТА

Ф.С. Арват

15 квітня 2020 року кафедра української мови та методики її навчання провела Всеукраїнську студентську науково-практичну інтернет-конференцію «Арватівські читання – 2020», у якій узяли участь студенти, аспіранти та науковці провідних закладів вищої освіти України.

З і б р а н н я було присвячене

розгляду актуальних проблем мовознавства й літературознавства, пошуку інноваційних підходів до навчання мови й літератури в середній та вищій школах, аналізу сучасних тенденцій у перекладознавстві тощо.

Робота конференції відбувалася в асинхронному (off-line) режимі у формі електронного листування (e-mail). Із вітальним словом до учасників конференції звернулися ректор університету доц. О. Г. Самойленко, директор Навчально-наукового інституту філології, перекладу та журналістики доц. Н. І. Клипа, доктор філологічних наук, професор, завідувач

кафедри української мови та методики її навчання Н. І. Бойко.

Плануючи захід, ми не очікували, що зібрання набере такого розмаху, адже в конференції, організованій зусиллям двох кафедр – української мови та методики її навчання Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя й української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка – узяли участь 228 студентів, аспірантів та науковців України.

Найбільшу активність виявили представники таких ЗВО: Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя, Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка, Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т.Г. Шевченка, Рівненського державного гуманітарного університету, Національного університету «Києво-Могилянська академія», Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут» та ін.

Під час електронного листування студенти-філологи мали змогу поставити запитання учасникам конференції, а також апробувати власні наукові дослідження шляхом підготовки тез доповідей.

Дякуємо всім учасникам Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції «АРВАТІВСЬКІ ЧИТАННЯ – 2020» за активну співпрацю!

Н.М. Голуб, Н.М. Пасік, доценти кафедри української мови та методики її навчання

II Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні виміри української регіоналістики»

У НДУ імені Миколи Гоголя, 8 квітня, у славетній Гоголівській аудиторії відбулася (у заочній формі) II Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні виміри української регіоналістики». Вона стверджує важливість розвитку регіональних досліджень в Україні. Пам'ятаємо академіка М. Т. Рильського «Страшніше смерті є забуття».

Представлені напрямки роботи конференції знайшли відбиток у 73 темах досліджень учасників з Києва, Полтави, Чернігова, Івано-Франківська, Рівного, Острога, Дрогобича, Тернополя, Луцька, Ужгорода, Ніжина.

Тематична панорама II Конференції, в ряду з минулорічними традиційними й новими напрям-

ками «теологічна регіоналістика», «регіональне музезнавство», збагатилася дослідженнями вчених фольклористів, культурологів, соціологів, педагогів, географів, журналістів. В ряду з поданими темами маститих науковців зростає кількість тем аспірантів, магістрів ЗВО, наукових установ України.

Від імені Голови організаційного комітету II Конференції, ректора НДУ імені М. Гоголя, кандидата історичних наук, доцента Олександра Григоровича Самойленка учасникам були висловлені побажання здоров'я, подяка за участь у конференції, надіслана програма.

О.А. Кавунник, модератор конференції, доцент

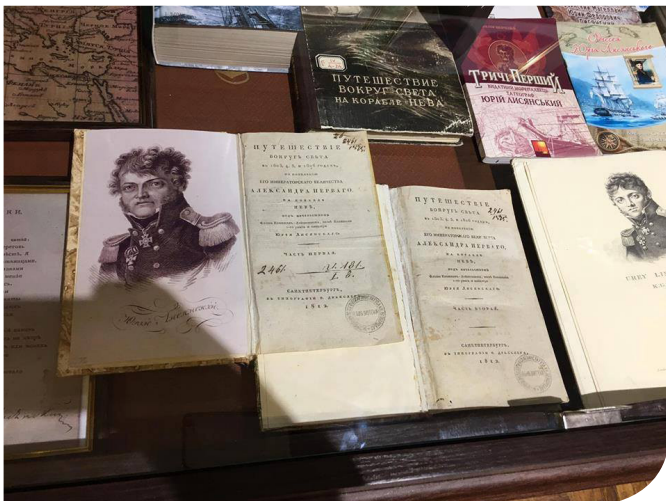
ДО 200-РІЧЧЯ НІЖИНЬСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

НОВЕ ВИДАННЯ КНИГИ НАШОГО ЗЕМЛЯКА

Наприкінці минулого 2019-го року у київському видавництві «Темпора» побачило світ нове видання історико-мемуарного характеру – книга нашого земляка, українського навколосвітнього мореплавця, нащадка шляхетної козацької родини з Ніжина, дослідника-географа Юрія Федоровича Лисянського (1773-1803) «Навколосвітня подорож на шлюпі «Нева» (1803-1806)» (упорядник видання та автор коментарів – Антон Санченко, автори передмови – Олександр Морозов, Володимир Яськов). А 5 грудня 2019 року презентація книги відбулася в Музеї рідкісної книги Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Про нове видання розповідає директор бібліотеки НДУ Олександр Морозов:

«Для нас, ніжинців, надзвичайно важливо, що найперша в Україні презентація видання мандрівних записок Юрія Лисянського відбулася саме в Ніжині.

І не тільки тому, що нащадок ніжинських козаків Лисянський народився в нашому місті і буквально поруч із бібліотекою розташований будиночок Лисянських, церква Івана Богослова, у якій батько Юрія протоієрей Федір Лисянський власноручно у квітні 1773 року похрестив свого сина, та сквер з єдиним у світі пам'ятником навколосвітньому мореплавцю. Справа в тому, що ініціатори видання взяли за основу саме ніжинський примірник книги «Путешествие вокруг света на корабле «Нева» в 1803-1806 гг.» з Музею рідкісної книги бібліотеки нашого університету. Наша книгозбірня – чи не єдина в Україні, де зберігається повний комплект видання, і куди його особисто у 1824-1827 роках подарував сам Лисянський. Оскільки книга розрахована на сучасного українського читача, то оригінальний авторський текст супроводжується статтею та коментарями українською мовою».

Книги, подаровані Юрієм Лисянським, в Музеї рідкісної книги університету

Нове перевидання книжки Лисянського

Історія книги Юрія Федоровича Лисянського була дуже драматичною. Як відомо, у 1803-1806 році українець, офіцер флоту колишньої Російської імперії, Юрій Лисянський та естляндський німець Адам Іоган фон Крузенштерн стали очільниками першої російської навколосвітньої експедиції. Під час мандрівки Юрій Лисянський зробив чимало цікавих географічних відкриттів, заложив основи наукової океанології, залишив цікаві етнографічні записки та зібрав унікальну колекцію. Практично одразу після завершення експедиції обидва мандрівники уклали наукові описи своїх мандрів. Книга мандрівних записок Крузенштерна була надрукована за державний коштів у 1809 році спочатку німецькою, а згодом – і російською мовами. Лисянському пощастило менше. Військове відомство відмовило йому у виданні книги, мотивуючи великою кількістю «погрешностей против російского наречия» та тим, що книга написана «языком старой бабы». Шість років його, як кажуть, «водили за ніс», щоразу повертаючи рукопис на доопрацювання. Зокрема, від нього вимагали прибрати з тексту місця, де Лисянський правдиво описував знущання російської адміністрації з корінного населення так званої «Російської Америки» – Алеутських островів та Аляски. У 1809 році Юрій Федорович написав гнівного листа офіційному цензорів: «більше нічого у своїй книзі убавляти не буду!», і подав у відставку в чині капітана I рангу. За три роки опісля він власним коштом, витративши 18 тис. рублів особистих збережень, видає у Петербурзі у двох томах свою книгу: «Путешествие вокруг света

на корабле «Неве» в 1803-1806 гг.», а невдовзі друкує надзвичайно важливий додаток до неї – «Собрание карт и рисунков к путешествию Ю. Лисянского». Як вважають біографи мореплавця, при виданні в нагоді сталися закладені Юрієм Федоровичем ніжинські маєтки родини Лисянських... А у 1814 році в Лондоні побачило світ англійське видання книги в авторському перекладі з кольоровими літографіями та науковими додатками. За свідченням критики, протягом перших двох місяців було у Британії розпродано більше ніж половину тиражу книги (в Росії ж за весь час продали не більше 200 примірників...). Сьогодні розкішний (у червоному сап'яні із золотим тисненням та позолоченими обрізами) примірник видання прикрашає бібліотеку Її Величності Королеви Британії у Букінгемському палаці. Тільки після успіху та схвальних рецензій у закордонній пресі Адміралтейство погодилося частково відшкодувати Лисянському витрачені на видання кошти...

Ніжинці шанують пам'ять видатного земляка. У Музеї рідкісної книги Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя нещодавно відкрилася Меморіальна кімната навколосвітнього мореплавця з постійно діючою експозицією «Мандрівник козацького роду». У вітринах музею можна побачити оригінали унікальних книг, присвячених навколосвітній подорожі 1803-1806 років, зокрема й ті, що свого часу передав у Ніжин сам Юрій Федорович Лисянський.

О. Морозов, директор бібліотеки
і.м. О. Лавровського

«УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО В УМОВАХ ЕПІДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ»: про результати всеукраїнського соціологічного інтернет-опитування

Наприкінці березня – на початку квітня 2020 р. к.і.н., доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Юлія Кузьменко та магістр політології Інституту політології Педагогічного університету імені Комісії національної освіти в Кракові Матеуш Каміонка провели соціологічне інтернет-опитування «УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО В УМОВАХ ЕПІДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ». Анкетування охопило понад 3000 респондентів з різних регіонів України. Дослідження демонструє:

- Як студентська молодь оцінює ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, спрямованої на запобігання поширенню епідемії коронавірусу?
- Який рівень матеріальної забезпеченості студентської молоді, вплив карантину на їхнє фінансове становище, а також плани на майбутнє?
- Як студентська молодь оцінює потенційні наслідки економічної кризи, спричиненої COVID-19 та від кого очікують допомогу?

Обмежувальні заходи та карантин позначилися на житті усіх без виключення прошарків суспільства, у тому числі й на академічному середовищі. Студентству та викладачам нині доводиться адаптуватися до дистанційного навчання з використанням засобів мережі Інтернет. В українському суспільстві студентська молодь традиційно є важливою, а іноді навіть рушійною силою суспільно-політичного життя. Як українське студентство переживає карантин, які очікування та побо-

ювання має, які труднощі його спіткає сьогодні та як воно оцінює політичні кроки влади по запобіганню поширенню коронавірусу в Україні – саме ці питання спонукали нас до проведення соціологічного інтернет-опитування серед студентської молоді.

Предметом дослідження є вплив пандемії COVID-19 на студентство в усіх його проявах.

Мета дослідження – визначити та описати вплив пандемії коронавірусу на українську студентську молодь.

Завдання дослідження:

- з'ясувати рівень, джерела поінформованості студентства про коронавірус та ступінь активності у соціальних мережах, пов'язаної з COVID-19;
- визначити, як студентська молодь оцінює ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, спрямованої на запобігання поширенню епідемії коронавірусу;
- встановити рівень матеріальної забезпеченості студентської молоді, вплив карантину на їхнє фінансове становище, а також плани на майбутнє;
- установити, як вони оцінюють потенційні наслідки економічної кризи, спричиненої COVID-19 та від кого очікують допомогу;
- оцінити рівень громадянської дисциплінованості та соціальної відповідальності студентської молоді, зміни, що відбулися у соціальному оточенні молоді у зв'язку з епідемією, а також ступінь її участі у волонтерських акціях, пов'язаних з коронавірусом;
- з'ясувати як оцінюють рівень готовності освіт-

ньої системи України до дистанційного навчання в Інтернеті.

Для збору матеріалів був використаний метод інтернет-опитування, завдяки якому вдалося провести долучити велику кількість студентів. Це так зване «CAWI дослідження». Сутність дослідження полягала в тому, щоб задати цільовій аудиторії (студентству) низку питань, які переважно були закритими, після чого був здійснений кількісний аналіз. Форма-опитувальник була розповсюджена серед української студентської молоді у соціальній мережі Facebook, завдяки чому у відносно короткий термін нам вдалося отримати значну кількість відповідей респондентів за відносно короткий термін.

Студентство, як об'єкт дослідження, викликає певні труднощі, адже воно є неоднорідною і неоднозначною системною одиницею як за своєю структурою, так і за своїми функціями. Існує велика кількість соціально стратифікаційних диференційованих ознак, які більшою чи меншою мірою впливають на формування студентської молоді – економічні, професійно-освітні, соціально-авторитетні, вікові, етнічні, національні, релігійні, сімейні. Проте істотною ознакою студентства є той факт, що воно більш оперативне, ніж інші прошарки молоді, відчуває нові тенденції в культурі, музиці, кіно, моді, літературі, образотворчому мистецтві. Студентська молодь надзвичайно швидко реагує на економічні, політичні й культурні трансформації, що відбуваються в суспільстві. Тож вважаємо за необхідне з'ясувати як позначилася епідемія коронавірусу на цій соціальній категорії.

У дослідженні, що тривало з 24 березня по 1 квітня 2020 року взяли участь 3020 студентів та студенток. За географічним показником у ньому представлена студентська молодь різних регіонів України: Західна Україна (Чернівецька область – 11,8% респондентів), Північна Україна (Чернігівська область – 16,2%), Південна (Одеська область – 6,3%), Східна Україна (Харківська область – 11,4%), Київська область – 10,3% та м. Київ – 4,8%). На ці області припадає понад 61% усіх респондентів, решта 39% – репрезентують інші області. Загалом в опитуванні представлена позиція студентської молоді усіх областей України, окрім тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим, респонденти якої не долучилися до опитування.

Опитування продемонструвало, що понад 90% студентської молоді цікавиться перебігом подій, що пов'язані з епідемією коронавірусу, майже половина з них черпає свої знання з соціальних мереж або інформаційних порталів. Вони також усвідомлюють, що в Інтернеті є багато неправдивої інформації про те, що відбувається в Україні та світі. Нова ситуація вплинула і на їхнє повсякденне життя: студенти мають продовжувати

навчання дистанційно через пандемію, але, на жаль, більшість опитаних оцінюють навчання в Інтернеті як неефективне. Зміни впливають і на вільний час студентства: половина респондентів вже заявляють про зміну своїх планів на період канікул. Незважаючи на надзвичайну ситуацію, вони, в своїй більшості, поведуться як зразкові громадяни, більшість з них дотримуються вказівок уряду та залишаються вдома, спілкуючись з друзями через соціальні мережі, телефон або мобільні додатки.

Респонденти відчувають себе добре поінформованими як про ситуацію в Україні, так і в їхньому регіоні / місті. Водночас, вони оцінюють підготовку країни загалом та своїх «малих батьківщин» до боротьби з Covid-19 на задовільному чи низькому рівні. Опитування продемонструвало, що серед студентства немає єдності щодо оцінки дій влади, спрямованих на запобігання поширенню епідемії коронавірусу: з одного боку, вони підтримують закриття кордонів України, припинення комунікації між регіонами та не заперечують утриматися від усіх культурних подій на наступні 3 місяці, щоб запобігти ризику зараження, але з іншого – майже половина респондентів негативно оцінює організацію урядом допомоги поверненню українських громадян з інших країн на Батьківщину. Зауважимо, що, вочевидь, невдоволення студентства викликає не сама ідея повернення співвітчизників в Україну, а низький рівень організації цього процесу та неспроможність влади забезпечити двотижневу обсервацію для осіб, які прибули з країн, де вже розпочалася епідемія.

Понад 60% респондентів відомо про соціальні кампанії, пов'язані з допомогою громадянам в умовах епідемії коронавірусу в країні. Найбільша кількість студентів знає про акцію «Залишайся вдома» або допомогу з покупками для сусідів похилого віку. На жаль, лише 36,2% студентів планують долучитися у якості волонтерів до соціальних кампаній, що демонструє низький рівень активності молоді. Разом з цим, лише 20% молодих людей помітили такі деструктивні соціальні явища як ксенофобію чи расизм щодо іноземців, про появу яких у країнах Західної Європи доволі часто наголошують європейські ЗМІ.

Опитування також показало, що серед студентської молоді немає єдності щодо підготовки до епідемії: менше половини опитаних (43,8%) визнали, що вони робили запаси на період карантину (їжу, ліки тощо). Аналогічна ситуація і в оцінках постачання магазинів – 50,9% молодих людей відчули на собі проблему дефіциту. Однак, переважна більшість студентства (77,8%) помітили зростання цін у магазинах. Крім того, 65,1% респондентів вважають, що пандемія зменшить їхній реальний дохід, саме тому, ймовірно, майже та сама кількість респондентів (67,9%) вже почала заощаджувати кошти. У ці важкі економічні часи молодь очікує підтримки від держави та вважає, що саме держава повинна підтримувати працівників, осіб, які мають маленьких дітей та скасувати муніципальні збори. Значна кількість респондентів вважає, що допомогу повинні надати великі приватні компанії та компанії з іноземним капіталом. Більше половини респондентів вважає, що економічна криза, пов'язана з епідемією триватиме більше місяця, що, на нашу думку, є надмірно оптимістичним прогнозом.

Ми хотіли б ще раз підкреслити, що дослідження не було репрезентативним в класичному розумінні, але, враховуючи понад 3000 респондентів, які долучилися до опитування, ми вважаємо отримані результати важливими та такими, що покладуть початок науковій дискусії про студентську молодь у період боротьби з пандемією SARS-CoV 2.

Юлія Кузьменко,
Матейш Каміонка, Україна-Польща

ЛІТЕРАТУРНА СВИТЛИЦЯ

Чи ти займатися під час самоізоляції та карантину? Дивне запитання..., та всім, чого твоя душа забажає! Кинутися в обійми Інтернету, цілодобово блукати мережею Facebook, Youtube, Instagram... Годинами! Не витримає ніякий коронавірус, обов'язково поступиться!!

Або ж загартовувати себе спортом. Взяти участь у футбольних двобоях, баскетбольних, волейбольних, боксерських поєдинках, долати перешкоди у кросі, гасати тенісним кортом... З ким спитає? Та знову ж таки..., з комп'ютером!

Особисто я чиню по-іншому... Як тільки сонечко благословляє день, заварюю міцну каву..., зручно влаштуюся у кріслі, а рука сама тягнеться до книжкової шафи, обираючи поетичну збірку... Десять хвилин у світі Поезії гарантує тобі добрий настрій на цілий день... Ще ж стільки часу у тихому надвечір'ї... і ти забезпечуєш собі мрійний, спокійний сон. Не вірите? Мо спробуйте! Головне, щоб вірні були хорошими, а їх автори – вихованцями літературної студії Тоголівського вишу. Раджу Вам ...

Олександр Забарний

Леонід Горлач

У травні, в трав'яному травні
Так дивно стало, дико так –
Твою любов, мов квіти ранні,
приніс обвітрений літак.
Кудись у невідь відлетіла
Гризота грімко, і німа
Була молитва твого тіла,
Що мов би є – і мов нема.
Які долони в мене, знаєш?
О ні, ти ще не знаєш їх!
Коли ти їх в своїх ламаєш,
Виходить з тебе тихий гріх.
І маревом повзе поволи
В невороття, за небосхил.
І двоє нас, дітей, у долі,
Й проклянуть стебельцем син.
У травні, в трав'яному травні
Так дивно стало, щасно так.
Цілунків келихи катранні
Забагрянили, ніби мак.
І скапали з очей на маки
Зелено-срібні місяці,
І запливла у душу мати
З кирпатим сонцем на руці.

Алла Бондаренко

Наснився мені зорепад
І очі твої засмучені.
У білім цвітінні сад
Ішов до нас на заручини.
І травень під ноги слав

Нам килим, що пахнув м'ятою,
І мальвами осипав
Під місячною осятаю.
Ми йшли, захмелілі, в квітках
Й до болю хотілося вірити,
Що смуток в твоїх очах
Я зможу навек розвіяти.

Володимир Сапон

Черемха паморочить голову.
За віщо, в тім чия вина?
Така ще юна й нецілована
На нашій вулиці весна.
Де білі вишні, мов фрегати,
І не заснути – солов'ї...
Ні зупинити, ні влагати,
Не перестрінати її.
Така ще юна й недозволена
Мені та й іншому вона.
Черемха паморочить голову,
І не відійдеш від вікна.
Забудеш все на світі, хлопче,
І дні тривоги, й чекання дні.
Черемха світиться щоночі
Тобі миліш, ніжніш мені.
Якими чарами заклечана,
Що не проходить, не мина?...
І все ж комусь – кому ж наречена
Її сімнадцята весна?

Валентина Меркулова

Учора був у мене гість
Учора був у мене гість.
Гортав журнали, сьорбав каву,

І усміхався недукаво...
Й годинник вказував на шість.
Учора був у мене гість.
На вікнах мерзли голуби,
А він розповідав про літо.
Й було неважко зрозуміти:
Нітрохи зиму не любив.
На вікнах мерзли голуби.
У кухлику палали маки
(де й роздобув серед зими?)
Удвох читали Лорку ми.
Й мені здавалось віщим знаком,
Що в кухлику палали маки.
Мій гість небалакучим був.
Тож більше я вела розмову.
Хвалила зиму знову й знову,
Аби про літо він забув.
Мій гість небалакучим був.
А потім я йому сказала:
«Доволі слів, бо що слова?
Хай краще серце промовля...
І гість мій рушив до роялю,
Бо потім я йому сказала...
Сумний ноктюрн сполохав тишу
(виходить грати гість – мастак)
І раптом тихо стало так...
Та й вечір миттю похмурнішав.
Сумний ноктюрн сполохав тишу.
А в нім були зима і літо,
В нім ми любили і жили,
До сліз щасливими були.
А з нами – світ, а з нами – квіти.
Бо в нім були зима і літо.
У мене був учора гість...

ALMA MATER

Засновник – колектив Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

Газета виходить українською мовою раз на місяць окрім липня і серпня. Обсяг 2 друк. аркуші. Тираж 900 примірників.

Свідцтво про державну реєстрацію ЧГ 442-91ПР

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Голова редакційної ради – Олександр Забарний

Редактор: Анна Лебедева
Члени ради: Григорій Самоїленко, Віталіна Скороход, Анна Парубець, Сергій Іванюк, Костянтин Дмитренко

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: 16602, м. Ніжин Чернігівської обл., вул. Кропив'янського, 2, університет, новий корпус, кімната № 213, внутрішній телефон 10-39, email: almandu1982@gmail.com

Комп'ютерна верстка, набір та макетування: Анна Лебедева
Коректор: Анна Парубець
Віддруковано у Видавництві НДУ імені М. Гоголя

Замовлення №110

* Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. * За точність викладення фактів відповідає автор.

* Редакції надано право редагувати й скорочувати матеріали. * При передрукуванні матеріалів обов'язково посилатися на газету "ALMA MATER"